

Υπάρχουν άνθρωποι αναντικατάστατοι;

π.Θεμιστοκλή Μουρτζανού.

Συχνά στη ζωή μας πιστεύουμε ότι υπάρχουν άνθρωποι αναντικατάστατοι. Προσκολλόμαστε σε κάποια πρόσωπα, είτε συγγενικά είτε πολιτικά είτε στην εργασία μας είτε σε άλλες καταστάσεις της ζωής και θεωρούμε πως η ζωή αρχίζει και τελειώνει με αυτά.

Μία τέτοια στάση, η οποία πηγάζει από τη συναισθηματική εξάρτηση, δεν μας επιτρέπει να προχωρήσουμε στην πορεία μας, αλλά αισθανόμαστε να κολλάμε στις στιγμές που αυτά τα πρόσωπα ήταν παρόντα στη ζωή μας. Αισθανόμαστε ακαθοδήγητοι, χωρίς να μπορούμε να ενηλικιωθούμε, δηλαδή παιδιά που έχουν ανάγκη τα στηρίγματά τους για να μην αισθανθούν ορφανά και ανήμπορα. Με αυτό τον τρόπο όμως στην πράξη αρνούμαστε να αναλάβουμε τις ευθύνες για την ζωή μας τόσο έναντι του εαυτού μας όσο και έναντι της κοινωνίας, με αποτέλεσμα όντας ανώριμοι και εξαρτημένοι να μην μπορούμε να προοδεύσουμε αληθινά.

Αυτό συμβαίνει και στην πνευματική ζωή. Το συναίσθημα είναι μία πολύ δυνατή κατάσταση στην ανθρώπινη ύπαρξη, δώρο Θεού. Όμως πολλές φορές μας καθιστά ανελεύθερους. Αγαπούμε τους πνευματικούς πατέρες, τους διδασκάλους μας, τα στηρίγματά μας και αισθανόμαστε πως σ' αυτούς οφείλουμε ό,τι είμαστε, με αποτέλεσμα να μην μπορούμε να αναλάβουμε την ευθύνη για την δική μας πορεία. Προσωποληπτούμε. Ενίοτε φανατιζόμαστε έχοντας την αίσθηση ότι ανήκουμε σε κάποιον ή κάποιους που είναι ανώτεροι, πιο πνευματικοί, πιο άγιοι από κάποιους άλλους. Και έτσι γινόμαστε δούλοι θεσφάτων. Την ίδια στιγμή, αν για κάποιο λόγο τα στηρίγματά μας εκλείψουν, δυσκολευόμαστε πάρα πολύ να προσαρμοστούμε

στις νέες συνθήκες και διαπιστώνουμε ότι τελικά ο Χριστός και η πίστη σ' Αυτόν δεν είναι το κλειδί, αλλά το πρόσωπο το οποίο μας καθοδηγεί.

Δεν είναι κακό να στεκόμαστε, να αναπτύσσουμε σχέσεις με πρόσωπα που έχουν την δυνατότητα να μας στηρίξουν, να μας βοηθήσουν να βρούμε δρόμους. Είναι νόμος της ζωής οι ψυχές μας να χρειάζονται «σηματωρούς και κήρυκες», εκείνους που θα μας βοηθήσουν να έχουμε αγωγή πνευματική αλλά και κοινωνική και επαγγελματική. Όταν κάποιος θέλει να μάθει μια τέχνη, μαθητεύει σε κάποιον μάστορα. Έρχεται όμως η ώρα που θα πρέπει να αποφασίσει αν θα παραμείνει μαθητευόμενος ή θα προχωρήσει στο να αναλάβει την ευθύνη για τη δική του τη ζωή. Το ίδιο συμβαίνει και στην πνευματική ζωή. Ο υποτακτικός, ο μαθητής μαθαίνει από τον πνευματικό του πατέρα ό,τι του χρειάζεται για να μπορεί να προχωρήσει στο μεγάλο βήμα: να βρει ο ίδιος το Χριστό στη ζωή του. Να αναλάβει την ευθύνη να καλλιεργήσει την ύπαρξή του στο αγαθό και στον τρόπο του Θεού. Να προοδεύσει αληθινά, για να δώσει χαρά όχι μόνο στο Θεό, αλλά και στην Εκκλησία, μέλος της οποίας είναι τόσο ο ίδιος όσο και το πνευματικό του στήριγμα. Η προσκόλληση όμως, πολλές φορές, αποπροσανατολίζει τον άνθρωπο. Είναι ευκολότερο κάποιος άλλος να αποφασίζει για μας. Όμως αυτό δεν είναι υγιής υπακοή. Διότι έτσι η σχέση γίνεται εξάρτηση. Καλλιεργείται και από κάποιους πνευματικούς πατέρες. Όμως το αληθινό νόημα της πνευματικής σχέσης έγκειται στην ωρίμανση και των δύο μερών της, τόσο του πνευματικού τέκνου, όσο και του πνευματικού πατέρα. Το παιδί να αναλάβει την ευθύνη για την πορεία της ζωής του και να αγωνιστεί για το Χριστό και ο πατέρας να χαίρεται διότι πλάθει ώριμους ανθρώπους, προσωπικότητες ελεύθερες, ακόμη κι αν αυτές φύγουν από κοντά του.

Αυτό δεν συνεπάγεται αγνωμοσύνη, αχαριστία και περιφρόνηση έναντι όσων μας προσφέρουν τον εαυτό τους, τον κόπο τους, την αγάπη τους. Ο Μέγας Βασίλειος μιλά για την «αντιπελάργωσι», την οποία οι νεώτεροι οφείλουν να δείχνουν προς τους μεγαλύτερους. Όπως οι νέοι πελαργοί κατά την αποδημία του φθινοπώρου σε πιο εύκρατα κλίματα ξεκουράζουν στα φτερά τους τους γερασμένους πατέρες τους προκειμένου να φτάσουν όλοι στον προορισμό τους, έτσι και στην πνευματική ζωή οι μανθάνοντες οφείλουν να δείχνουν ευγνωμοσύνη και σεβασμό έναντι των όσων τους προσφέρουν νόημα και αρχές ζωής και τους στηρίζουν. Με αυτό τον τρόπο οι μανθάνοντες τιμούν τον ίδιο τους τον εαυτό πρωτίστως και λαμβάνουν ευλογία στη ζωή τους, όπως και τα παιδιά τους φυσικούς γονείς τους.

Η αληθινή ελευθερία σε μία σχέση έγκειται όταν υπάρχει από την μία πνεύμα μαθητείας, αγάπη, σεβασμός και ευγνωμοσύνη, αλλά και προετοιμασία για την ανάληψη της ευθύνης με ελευθερία να πορευτούμε στη ζωή μας, και από την άλλη η αποφυγή της δημιουργίας εξαρτήσεων, οπαδισμού, φιλαυτίας και η διακράτηση με κάθε τρόπο των ανθρώπων ωσάν να είμαστε αναντικατάστατοι. Ο Χριστός

είναι το Πρόσωπο στο οποίο στοχεύει η πνευματική σχέση και η ζωή της Εκκλησίας είναι ο τρόπος. Γι' αυτό και για να μην προκύψει εξάρτηση και κατάρρευση χρειάζεται η κατά Χριστόν σχέση να στηρίζεται στην παιδεία, δηλαδή στην προσφορά βιωμάτων και γνώσεων, εμπειρίας καρδιάς και νου, στην ανάληψη της προσωπικής ευθύνης και όχι στην συντήρηση ανώριμων προσωπικοτήτων και στην συσσωμάτωση στη ζωή του Χριστού.

Η κοινωνία μας θέλει στην ουσία εξαρτητικές σχέσεις ανάμεσα στους ανθρώπους. Μέσω των ΜΜΕ και του μαζοποιημένου τρόπου του πολιτισμού ζητά ανθρώπους που θα λατρεύουν πρόσωπα ή θα επενδύουν σε αυτά χωρίς να βλέπουν την αλήθεια. Ανθρώπους που θα λειτουργούν συναισθηματικά και με ανωριμότητα, χωρίς επίγνωση της προσωπικής τους ευθύνης για την πορεία του κόσμου. Ανθρώπους που θα μένουν στη λογική του προσωπικού οφέλους και δεν θα έχουν κανένα σεβασμό σε όσους προσπαθούν να τους βοηθήσουν να προχωρήσουν πιο πέρα.

Ο Χριστός, αμέσως μετά την Βάπτισή Του στον Ιορδάνη και τους τρεις πειρασμούς στην έρημο (Ματθ. 4, 1-11), άκουσε ότι «Ιωάννης παρεδόθη» (Ματθ. 4,12), ο Ιωάννης ο Πρόδρομος συνελήφθη από τον Ηρώδη, εξαιτίας του ελέγχου τον οποίο ασκούσε σ' αυτόν για την αμαρτωλή του ζωή. Αμέσως τότε ο Κύριος ξεκίνησε το έργο της σωτηρίας των ανθρώπων, συνεχίζοντας από εκεί που άφησε τον λόγο ο Ιωάννης, από το «Μετανοείτε». Έδειξε σε όλους ότι «ο λόγος του Θεού ου δέδεταί» (Β' Τιμ. 2,9), αλλά εν Αγίω Πνεύματι το μήνυμα της Βασιλείας του Θεού θα διαδίδεται και ο κάθε άνθρωπος θα καλείται να λάβει θέση έναντί Του. Ακόμη κι όταν Εκείνος θα σταυρωθεί και μολονότι θα είναι Παρών στη ζωή του κόσμου εν τη Εκκλησία, θα συνεχίσει να εκλέγει σκεύη Του, τα οποία θα δίδουν την μαρτυρία της πίστης, δείχνοντας τελικά ότι ο καθένας μας καλείται να αναλάβει την προσωπική του ευθύνη έναντί Του και να μην μένει προσκολλημένος σε πρόσωπα. Μόνο μέσα από τη σχέση μας μαζί Του τελικά θα μπορέσουμε να αναζητούμε την Αλήθεια και τις αλήθειες στη ζωή μας και να υπερβαίνουμε συναισθηματικές ή νοητικές εξαρτήσεις, έργο δύσκολο και με πολλές παγίδες και πειρασμούς. Έργο όμως ελεύθερων και ώριμων προσωπικοτήτων. Αυτό που Εκείνος θέλει και εργάζεται γι' αυτό.

Πηγές: orthodoxigynaika.blogspot.gr– themistoklismourtzanos.blogspot.gr